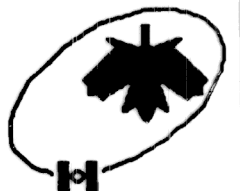

CYCLE SLIPS

FAZOVE SKOKY

FAZOVÉ SKOKY (CYCLE SLIPS)

- fázový skok se objeví při přerušení příjmu signálu v přijímači
- příčiny mohou být závislé na měření (přetížka, hladina šumu,

nízký elevační úhel) či závislé na přijímači (slabý signál - interference,

sklon antény u kinematických aplikací, zpracování měření)

- fázový skok = náhlý skok ve fázových datech, který musí být buď vyřešen (opraven) či nová ambiguita musí být řešena

- dva aspekty: detekce fázových skoků (dvojnásobná a trojnásobná diference)

a) oprava fázových skoků

- metody (dle použitých dat):

- a) dvojnásobná diference a rychlosti b) ionosférické opravy
- c) kombinace kódových a fázových dat d) kinematické data

ANALYZOVANÁ DATA PRO DETEKCI FÁZOVÝCH SKOKŮ

- fázové skoky lze nejlépe hledat v časových řadách těchto dat :

a) porovnání dvojných diferencí a napočtených vzdáleností : vzdálenost napočtená ze souřadnic (nutno znát) je porovnána s dvojnými diferencemi ; funguje i v případě jednofrekvenčních přijímačů ; citlivost na šum

b) **analýza ionosférických úprav** : analýza rozdílu mezi signály L1 a L2 , který závisí pouze na ionosféře ; není nutná znalost souřadnic

c) kombinace **kódových a fázových dat** : analýza rozdílu kódových a fázových dat , který závisí pouze na ambiguitě ; použitelné pouze pro přijímače s nízkou hladinou šumu kódových dat

d) kinematické metody : moderní přijímače umožňují určení fázových skoků z redundance měřených dat (více družic , dvě nosné vlny)
různé metody dle aplikace a typu přijímače

DATOVÝ FORMÁT RINEX

- každý přijímač produkuje data v různém binárním formátu =>
- => komplikace pro výměnu a zpracování dat z různých přijímačů
- Řešení: ASCII formát RINEX (Receiver Independent Exchange Format)
- vypracován na univerzitě v Bernu (Gurtner 1989)
- většina výrobců poskytuje program pro převod dat do formátu RINEX
- RINEX definuje 3 základní hodnoty: čas, pseudovzdálenost, fáze
- RINEX se sestává ze 3 ASCII souborů: observační data, meteorologická data, navigační zpráva
- každý soubor obsahuje hlavičku (header) a vlastní data
- mnoho verzí (GLONASS data v roce 1998 aj.)
- hlavní aplikace formátu RINEX: *postprocessing*

Příklad navigační zprávy ve formátu RINEX

```

-----1|0-----2|0-----3|0-----4|0-----5|0-----6|0-----7|0-----8|
2.10          N: GPS NAV DATA          RINEX VERSION / TYPE
XXRINEXN V2.10      AIUB                  3-SEP-99 15:22      PGM / RUN BY / DATE
EXAMPLE OF VERSION 2.10 FORMAT          COMMENT
.1676D-07 .2235D-07 -.1192D-06 -.1192D-06      ION ALPHA
.1208D+06 .1310D+06 -.1310D+06 -.1966D+06      ION BETA
.133179128170D-06 .107469588780D-12 552960 1025 DELTA-UTC: A0,A1,T,W
13                                          LEAP SECONDS
                                          END OF HEADER
6 99 9 2 17 51 44.0 -.839701388031D-03 -.165982783074D-10 .000000000000D+00
.910000000000D+02 .934062500000D+02 .116040547840D-08 .162092304801D+00
.484101474285D-05 .626740418375D-02 .652112066746D-05 .515365489006D+04
.409904000000D+06 -.242143869400D-07 .329237003460D+00 -.596046447754D-07
.111541663136D+01 .326593750000D+03 .206958726335D+01 -.638312302555D-08
.307155651409D-09 .000000000000D+00 .102500000000D+04 .000000000000D+00
.000000000000D+00 .000000000000D+00 .000000000000D+00 .910000000000D+02
.406800000000D+06 .000000000000D+00
13 99 9 2 19 0 0.0 .490025617182D-03 .204636307899D-11 .000000000000D+00
.133000000000D+03 -.963125000000D+02 .146970407622D-08 .292961152146D+01
-.498816370964D-05 .200239347760D-02 .928156077862D-05 .515328476143D+04
.414000000000D+06 -.279396772385D-07 .243031939942D+01 -.558793544769D-07
.110192796930D+01 .271187500000D+03 -.232757915425D+01 -.619632953057D-08
-.785747015231D-11 .000000000000D+00 .102500000000D+04 .000000000000D+00
.000000000000D+00 .000000000000D+00 .000000000000D+00 .389000000000D+03
.410400000000D+06 .000000000000D+00

```

Příklad meteorologických dat ve formátu RINEX

```

-----1|0-----2|0-----3|0-----4|0-----5|0-----6|0-----7|0-----8|
2.10          METEOROLOGICAL DATA      RINEX VERSION / TYPE
XXRINEXM V9.9      AIUB                  3-APR-96 00:10      PGM / RUN BY / DATE
EXAMPLE OF A MET DATA FILE          COMMENT
A 9080          MARKER NAME
3      PR      TD      HR              # / TYPES OF OBSERV
PAROSCIENTIFIC      740-16B          0.2      PR SENSOR MOD/TYP/ACC
HAENNI              0.1      TD SENSOR MOD/TYP/ACC
ROTRONIC            I-240W          5.0      HR SENSOR MOD/TYP/ACC
0.0              0.0              0.0      1234.5678 PR SENSOR POS XYZ/H
                                          END OF HEADER
96 4 1 0 0 15 987.1 10.6 89.5
96 4 1 0 0 30 987.2 10.9 90.0
96 4 1 0 0 45 987.1 11.6 89.0

```

Příklad měřených dat ve formátu RINEX

-----1|0-----2|0-----3|0-----4|0-----5|0-----6|0-----7|0-----8|

2.10 OBSERVATION DATA M (MIXED)
 BLANK OR G = GPS, R = GLONASS, T = TRANSIT, M = MIXED
 XXRINEXO V9.9 AIUB 24-MAR-01 14:43
 EXAMPLE OF A MIXED RINEX FILE
 A 9080

RINEX VERSION / TYPE
 COMMENT
 PGM / RUN BY / DATE
 COMMENT
 MARKER NAME
 MARKER NUMBER
 OBSERVER / AGENCY
 REC # / TYPE / VERS
 ANT # / TYPE
 APPROX POSITION XYZ
 ANTENNA: DELTA H/E/N
 WAVELENGTH FACT L1/2
 WAVELENGTH FACT L1/2
 RCV CLOCK OFFS APPL
 # / TYPES OF OBSERV
 INTERVAL
 TIME OF FIRST OBS
 END OF HEADER

9080.1.34
 BILL SMITH ABC INSTITUTE
 X1234A123 XX ZZZ
 234 YY
 4375274. 587466. 4589095.
 .9030 .0000 .0000
 1 1
 1 2 6 G14 G15 G16 G17 G18 G19
 0
 4 P1 L1 L2 P2
 18.000
 2001 3 24 13 10 36.0000000

-.123456789

01 3 24 13 10 36.0000000 0 3G12G 9G 6
 23629347.915 .300 8 -.353 23629364.158
 20891534.648 -.120 9 -.358 20891541.292
 20607600.189 -.430 9 .394 20607605.848
 01 3 24 13 10 50.0000000 4 4

WAVELENGTH FACT L1/2
 COMMENT
 COMMENT
 COMMENT

*** WAVELENGTH FACTOR CHANGED FOR 2 SATELLITES ***
 NOW 8 SATELLITES HAVE WL FACT 1 AND 2!

01 3 24 13 10 54.0000000 0 5G12G 9G 6R21R22
 23619095.450 -53875.632 8 -41981.375 23619112.008
 20886075.667 -28688.027 9 -22354.535 20886082.101
 20611072.689 18247.789 9 14219.770 20611078.410
 21345678.576 12345.567 5
 22123456.789 23456.789 5

-.123456789

01 3 24 13 11 0.0000000 2 1
 *** FROM NOW ON KINEMATIC DATA! ***

COMMENT

01 3 24 13 11 48.0000000 0 4G16G12G 9G 6
 21110991.756 16119.980 7 12560.510 21110998.441
 23588424.398 -215050.557 6 -167571.734 23588439.570
 20869878.790 -113803.187 8 -88677.926 20869884.938
 20621643.727 73797.462 7 57505.177 20621649.276
 3 4

-.123456789

A 9080

MARKER NAME
 MARKER NUMBER
 ANTENNA: DELTA H/E/N
 COMMENT

9080.1.34
 .9030 .0000 .0000
 --> THIS IS THE START OF A NEW SITE <--
 01 3 24 13 12 6.0000000 0 4G16G12G 6G 9
 21112589.384 24515.877 6 19102.763 3 21112596.187
 23578228.338 -268624.234 7 -209317.284 4 23578244.398
 20625218.088 92581.207 7 72141.846 4 20625223.795
 20864539.693 -141858.836 8 -110539.435 5 20864545.943
 01 3 24 13 13 1.2345678 5 0
 4 1

-.123456987

(AN EVENT FLAG WITH SIGNIFICANT EPOCH)

COMMENT

01 3 24 13 14 12.0000000 0 4G16G12G 9G 6
 21124965.133 89551.30216 69779.62654 21124972.2754
 23507272.372 -212616.150 7 -165674.789 5 23507288.421
 20828010.354 -333820.093 6 -260119.395 5 20828017.129
 20650944.902 227775.130 7 177487.651 4 20650950.363
 4 1

-.123456012

*** ANTISPOOFING ON G 16 AND LOST LOCK

COMMENT

-----1|0-----2|0-----3|0-----4|0-----5|0-----6|0-----7|0-----8|

MĚŘENÍ A ZPRACOVÁNÍ GPS DAT

- základní metody :

a) určení polohy jedné stanice (POINT) - nízká přesnost pro geodézii

b) určení vektoru základny (RELATIVE) - měření a zpracování dat

ze dvou přijímačů, výsledkem je ΔX , ΔY , ΔZ a kovarianční matice, základny možno kombinovat do jednoho vyrovnání řítě bodů

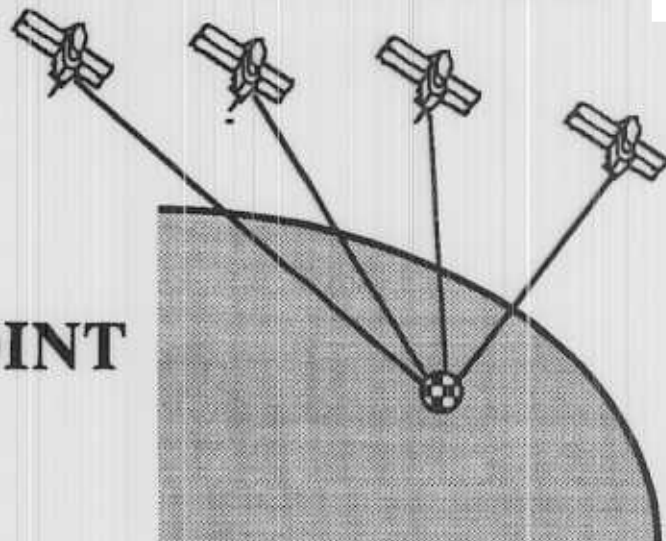
c) určení řítě bodů (NETWORK) - data ze 3 a více stanic jsou

zpracovány současně, výsledkem jsou přímo souřadnice stanic a příslušná kovarianční matice, metoda preferovaná v geodézii,

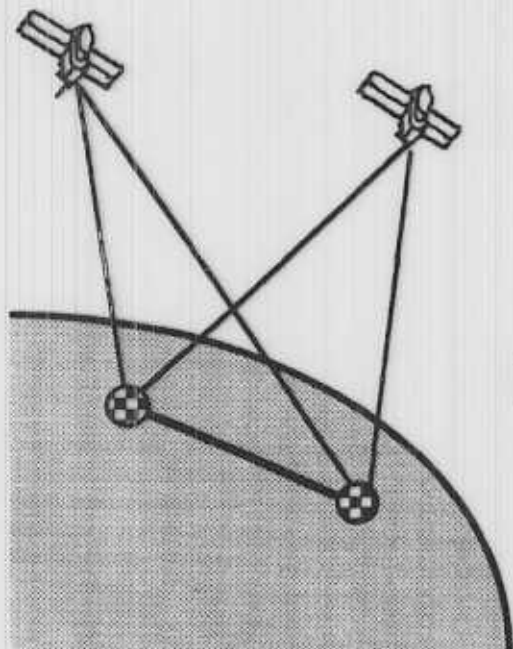
zpracování řítě měření v jedné či více seancích (session) :

kombinace přes společné stanice a kovarianční matice,

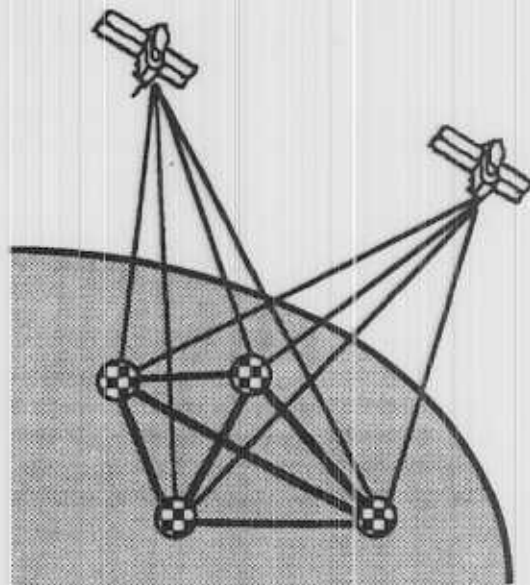
porovnání řešení z jednotlivých seancí - odhady přesnosti

POINT

RELATIVE

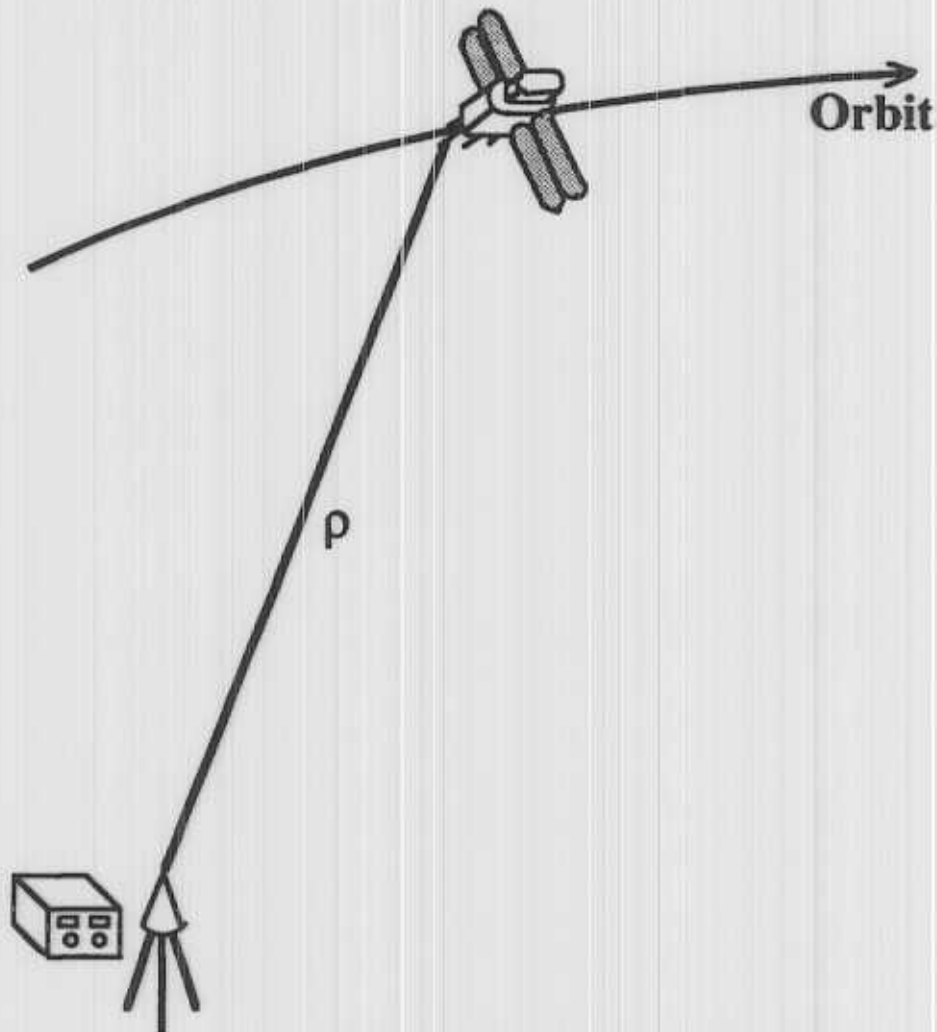

NETWORK

POINT POSITIONING USING PSEUDO-RANGES

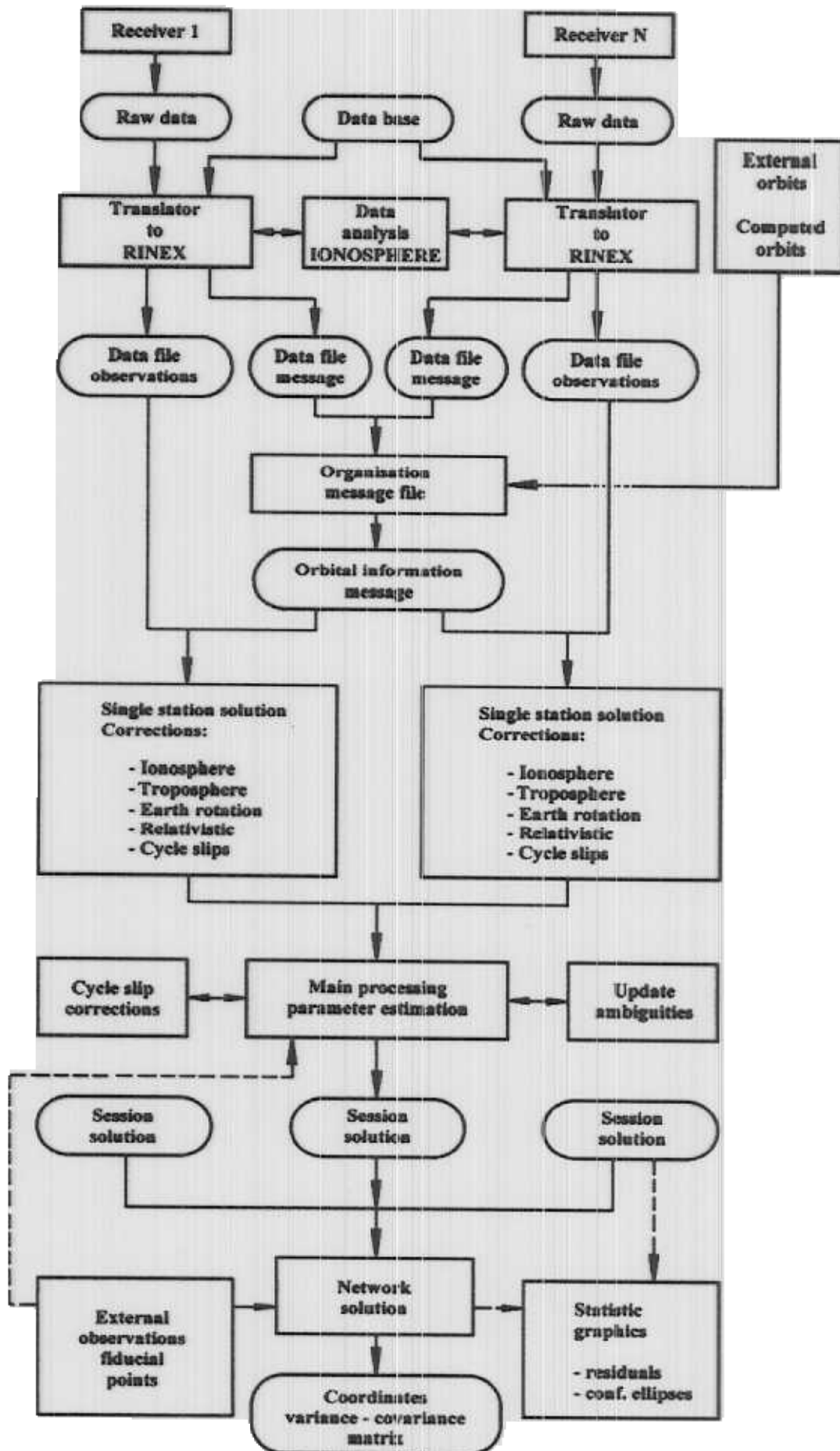
Observation equation for pseudo-range:

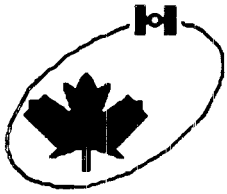
$$p = \rho + c(dt - dT) + d_{\text{ion}} + d_{\text{trop}}$$

Observation equation for carrier phase:

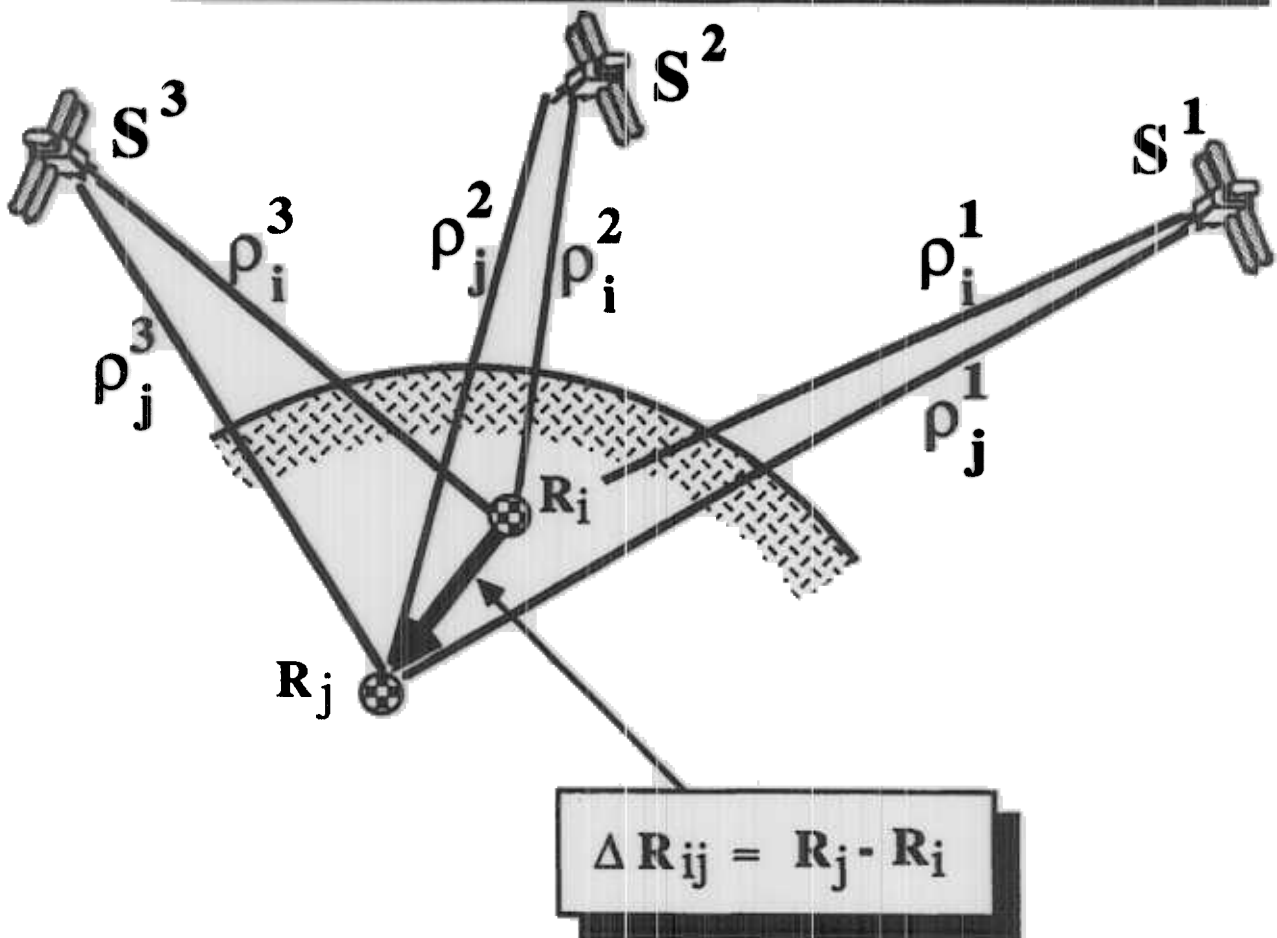
$$\Phi = \rho + c(dt - dT) + \lambda N - d_{\text{ion}} + d_{\text{trop}}$$

STRUKTURA GPS SOFTWARE

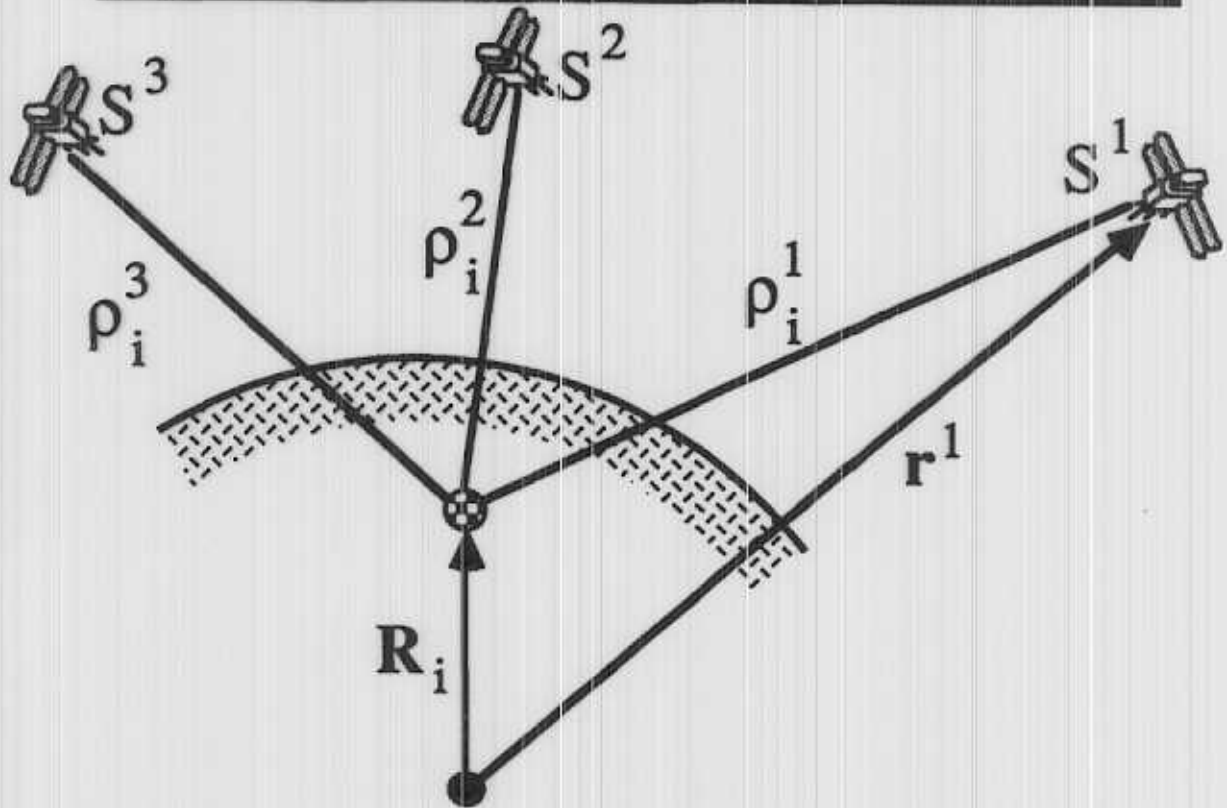
RELATIVE POSITIONING USING PSEUDO-RANGES

Relative positions ΔR_{ij} are determined more accurately than "absolute" positions R_i and R_j , since several sources of error will be common at both receivers, and will cancel.

SATELLITE MULTI-RANGING

SCALAR EQUATION

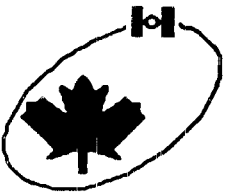
$$\rho_i^j = \| \mathbf{r}^j - \mathbf{R}_i \|$$

Measure LENGTHS ρ_i^j
to all satellites simultaneously

LIMITATIONS

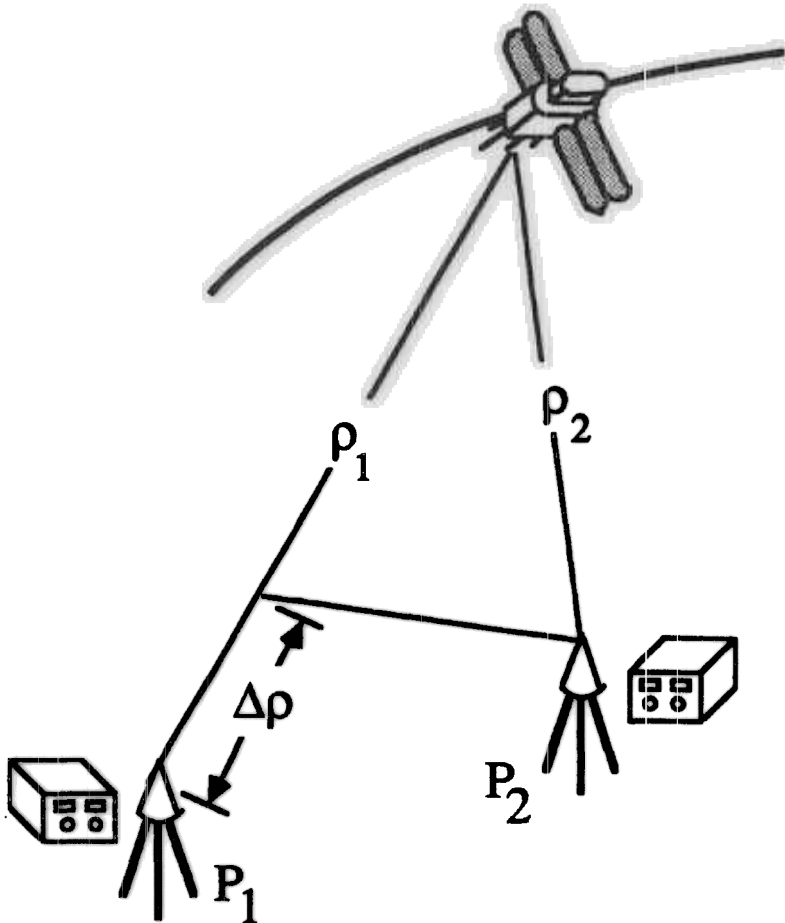
Any error in $\mathbf{r}^j$ will result in an error in $\mathbf{R}_i$

Propagation errors will cause errors in ρ_i^j

RELATIVE POSITIONING USING PHASE MEASUREMENTS

10.08

$$\Delta dt \doteq 0$$

(same satellite
clock error in both
observations)

$$\Delta dp \doteq 0$$

(effect of
ephemerides
inaccuracies almost
identical in both
observations)

Observation equations:

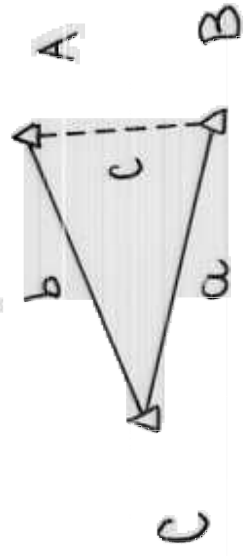
$$\Delta p = \Delta \rho - c \Delta dT + \Delta d_{ion} + \Delta d_{trop} \quad (\text{code})$$

$$\Delta \Phi = \Delta \rho - c \Delta dT - \Delta d_{ion} + \Delta d_{trop} + \Delta N \quad (\text{carrier phase})$$

VYROVNÁNÍ ZÁKLADEN V SÍTI BODŮ

- v síti n bodů je $n(n-1)/2$ možných základem, ale jen $(n-1)$ je nezávislých
- při vyrovnání sítě bodů pomocí základem je nutné použít pouze nezávislé základny (trivial baselines)
- při jejich výběru lze použít různá kritéria (díla základem, množství dat atd.)

- pokud má být vyrovnání rigorózní, stochastická informace musí být použita (často nemožné - pečlivé váhování a deteklace mohou zlepšit řešení)

$a, b \dots$ nezávislé základny
 $c \dots$ trivial baseline

(může být odvozena z a, b)

GPS SOFTWARE

- obecné dělení :

a) firmitní software : poskytovaný výrobcí přijímačů, pouze 'executables', některé dokonce čist RINEX, vhodný pro praktické měření, jednoduchá obsluha, statické a kinematické aplikace, plánování sezení, příklad: SKI-Pro (Zeica), TGO (Trimble), Pinnacle (Topcon)

b) vědecký software : univerzální použití a nejvyšší přesnost, vyvíjen na univerzitách a vědeckých pracovištích, využití pro nejvyšší možnou přesnost, výzkum a vzdělávání, k dispozici bývalá zdrojový kód, nároky na znalost a zkušenost obsluhy, nepříliš vhodný pro denní měření, příklad : BERNESE, GEONAP, GIPSY - OASIS

ČR : mnoho typů firemního software + BERNESE